

Redacția
Str. Prandului 39-41
Administrația
Str. Prandului Nr. 4.

GLASUL ARDEALULUI

Abonamentul
până la sfârșitul anului costă
10 coroane.
Exemplarul 20 filieri.

Apare zilnic sub conducerea unui comitet de redacție.

Organul Sfatului național român din Țara Băsei

Forța și dreptul.

Braşov 17 Nov. 1918.

Comandantul armatei române a comitatului Consiliului național maghiar din Căluşareu, a căzut în oraş şi s-a suieat în grădina şi parca.

Donă neamuri au mai rămas azi pe câmpul de luptă, chemând fiecare mărturia lumii întregi pentru cauza lor.

Toată suflarea românească își îndreaptă privirea și inima spre răsaritul marelui, de unde răsar, nu o armată cu tunuri de foc, cu trîmbiți de aramă, cu surle și tobe, ci senti-nela română cu flamura albă a păcii. În numele banului simț al dreptății.

Amestecul României în cataclis-mul de acum doi ani, a adus cu sine fmei repede de căl se aștepta clipa gravă a recunoașterii celei mai mari greșeli ce se face, când ferul se sfărâmă prin fer și nu prin căldura topirii latente.

Și acest foc al conștiinței și perseverenței în triumful adevărului, care a topit și sfărmat pe vecele sabie lui Wilhelm, acest Damocle modern al veacului de lumină, sub ochii noștri zgudue azi stâlpii Ungariei sfărâmându-i temelii nelegiuții pe care stătea.

Precum e și îndreptățit, poporul român își erpește o dreaptă orânduire.

Acest drum mareț nu îl mai face pe potecile ascunse ale codrilor, nici va trebui să vorbească prin gura de foc al tunului, căci vorbește în deajuns suferințele noastre de vracuri, glasul inimii noastre, care răsună mai tare, și se aude în lumea întreagă.

Pașim pe arenă cu trei milioane de robi, cari au ajuns însă plinirea cuvântului, cu „fericiți sunt cei batjocoriți și loviți pentru dreptate”.

În munți și în vale, acești muncitori fără nume, dealungul răurilor și ascunzăturile stâncilor, fără avere, fără lumină și fără dreptate, suferiți de „putere”, căci brazda cere brațe de muncă, întindem azi mâna la frații de un sânge, cari vin în amiază mare, ca solii acelor popoare, cari prin jertfele lor au răscumpărat în-vierea noastră.

Avuți-ne și noi apostoli, cari să mărturisească prin patimile lor adevărul cauzei drepte, iar jertfele fraților noștri, pe cari îi primim cu inimă deschise, au mărit creșterea răscumpărării, pentru ca dreptatea să fie deplin și de a pururi răscumpărată.

German.

Fraților...

De: Emil Iancu.

A sosit momentul visat de poet: s'au desfășurat largi ușile închisorilor, a căzut bărdă din mâinile călărilor și întemnițații priveesc peste lacrimi rîzând la soare: tu și? El este soarele, care a venit, pe care l'am dorit de atâtea ori, pe care ni l'au ascuns în nori; și ne-au trimis soarele noaptea, lanțuri să ne căste, spânzurători să ne inspăimânte...

Și a bătut ciavul!

Neamul românesc tinăr și viguros, frumos și blând, își ocupă locul pe tribuna popoarelor libere, neamul românesc ascuns și ruginit, umilit și chinuit, cu sânge pe buze și cu rani în spate, cu părul sălbăticit și cu glasul răgușit de foame și boală, cu chimeșă sfărțită și cu spina rea arată de biciu, își ridică amintințăd toroșpanul, dar nu lovește, nu vrea să lovească, vrea pace tuturor, căci bun și blând este ca Hristos și nu cunoaște răsunare... A sosit momentul...

Peste o sută de ani să te văd mândru Ardeal! Mil de treguri, mil de fabrici, mil de școli pretindevi... țărani să vezi în sâmbi și cunupa... navele tale vor putina aur... glasul tău va răsună în toată lumea... Ardealele tu vești podoabă lumii și României, tu vești popor de frumuse, nu te vor umili închisori, nu te vor chină mizerii, nu te vor istovi boli, căci nu vei mai fi sclav și muzica lanțului vei uita ca pe un blestem urit.

O, ce vei fi peste o sută de ani mândru țară, sfiat Ardeal!!!...

Cronica internă.

Ce zice Di Goldiș?

Principiile lui Wilson trebuie puse în aplicare.

Națiunile de-o limbă trebuie să fie unite.

Un popor nu poate fi mai mult nici supus nici tutoret al altora. De aceea principiile lui Wilson numai într'un fel se pot explica: Deslătirea Ardealului din Ungaria. Dar nu numai a Ardealului ci și a tuturor teritoriilor din Ungaria locuite de Români.

Maghiari, Sași și Secui vor căpăta pe aceste teritorii deplină autonomie. Școlile, administrația și justiția ungurească și-o pot susține numai nu se va amesteca în afacerile lor interne.

Ungaria viitoare trebuie să aiba dreptul liber la Trieste, Fiume și Constantința, prin cari se străină legătura cu comerțul european, se poate desvolta liber, cu atât mai mult că nu vor mai avea daj-

mani. Națiunile vecine li vor sta întru ajutor. Problema naționalităților dispare. Ungaria și mică dacă ar fi, dar va fi adevărată Ungarie. La România nu vada să ne slăturăm fără nici o condiție. Mai întâi vom să-i ridicăm pe pedestalul nostru și până atunci ne susținem o oarecare autonomie față de ei, până dispare influința boerescă și se rezolvă problema agrară.

Comandant al gărzilor române.

Arad, 17 Nov.

Comandantul suprem al găzilor românești a fost numit maiorul Alexandru Vlad. Numărul soldaților face 5% din populațiunea română.

Ungurii nu opun rezistență.

Budapesta, 17 Nov.

Ministrul de interne ungar ordonă, ca trupelor românești intrate în Ardeal să nu li se opună nici o rezistență.

În atențiunea soldaților români.

În urma demersului sfatului național român, că soldații români sunt aliați să jure credință sfatului național maghiar, ministrul de război Bertha, dă următorul manifest:

„Fac cunoscut soldaților, ofițerilor, subofițerilor români, că jurământul de credință să-l faceți Sfatului național român.”

Competințele vor fi egale cu acelea, pe cari le cerpăta soldații maghiari, cari nu sicut jarmământul pe sfatul național maghiar.”

Bertha,
minist. de război.

Cronica externă.

Antanta vrea o Rusie federativă.

Lași 16 Nov.

La lași au loc constituiri între reprezentanții Antantei și ai diferitelor state rusești. Antanta dorește, ca Rusia să devină un stat confederativ și în consecință nu vrea să recunoască independența Ucrainei.

Kramarz despre intrarea Cehilor în Ungaria.

Ministrul președinte ceh a declarat, că trupele cehesti au intrat în teritoriile slovacce nu cu scopul de-a cuceri, ci pentru a restabili ordinea, care se răsturnase la urma plecării jandarmeriei și autorităților ungare.

Trupe franceze la Budapesta.

În 20 Nov. vor pleca din Neoplața spre Pesta 3 divizii franceze, o brigadă de cavalerie și unș de trupe coloniale.

Nemții se retrag în disordine.

Armatele germane de pe frontul vestic părăsesc frontul în cea mai mare disordine.

Sărbii în Seghedin.

Trupe regulate sârbești au intrat Sămbătă în Seghedin. Deși linia de demarcație a vărsarea Mureșului în Tisa, Sărbii s'au postat câțiva km. mai sus.

Franzeii cer tribut de război.

Franța cere dela Germania 340 miliarde despăgubire de război. Celelalte state ale antantei asemenea vor ridica pretenziuni.

Organizarea noastră națională.**Adunări populare.**

Hâgib 18 Nov.

Ni se comunică, că și comunele noastre din Treiscuune se organizează conform directivei C. N. C. R. Așa în Hâgib consiliul național constă din 22 membrii în frunte cu *Gheorghe Zaharie*, iar garda națională din 25, având de vâtaf pe locot. *Octavian Pulea*. Organizato sunt și comunele *Iarăș și Arini*.

Codiea 18 Nov.

Joi în 31 Oct. st. v. s'a constituit sfatul național constând din 17 membri în frunte cu preotul local *G. F. Premeșean*. Garda națională din 120 membri are de vâtaf pe sergentul major *Gheorghe Stoia*.

Organizarea națională din Făgăraș.

Consiliul național român din Făgăraș a dat la 14. 1. c. un ordin de zi în senzul căruia cu aceea zi el ia în administrare siguranța personală și a averii publice și private a comitatului Făgăraș.

Consiliul a hotărât ca *Luminecă* în 17. 1. c. să se țină în toate bisericile serviciu divia pomolindu-se la derul „*Sfatul Național*”. Să se constituie în fiecare comună *Sfatul satesc*. Preotul să jure poporul Consiliului național român. Să se aleagă în fiecare comună *Garda națională*.

Dela Consiliul național central din Arad.

Arad, 17 Nov.

Constituțiile C. N. R. C. durează și mai departe, sub conducerea D-lui *St. C. Pop*.

După cum se comunică, din partea acestui Consiliu s'a cerut guvernului maghiar din Budapesta, să pună la dispoziția Românilor *150,000 puști, 5000 mitraliere și 10 milioane Coizane*.

Tot odată s'au luat dispoziții, ca armata română, care se află pe teritoriul

Iugo-Slavic, să nu mai fie dezarmată ci lăsată liberă, pentru întoarcere în Ungaria.

Informațiuni.**Armata aliaților în Timișoara.**

Timișoara 16 Nov.

Sămbătă în 16 Nov. au intrat trupele prime ale antantei în Timișoara. Conducătorul armatei a declarat delegaților orașului, că n'au venit să prădeze și să nimicească avutul nimărui, ci să asigure democrațizarea țării. Un fir de păr nu i se va mișca la nime, dacă va fi pe pace.

Se așteaptă sosirea de trupe americane și engleze.

Murășoșorheul în stăpânirea Românilor.

Românii din Murășoșorheul după ce și-au organizat consiliul și garda națională română, au pus stăpânire pe întreaga administrația orașului. Garda națională își are sediul în cazarma de boavezi.

Budapesta, 16 Nov.

Ministrul de război ungar a dat următoarea ordinațiune:

Față de formațiunile armatei române neregulate, să se opună rezistență. Față de trupe de operațiune să nu se opună nici o rezistență.

Toate comandamentele militare, formațiunile brachiale, garde naționale și jandarmeria rămân la locul lor, îngrijind de susținerea ordinii, care este și pe viitor datoria guvernului maghiar, în baza armistițiului încheiat. Bunurile erariale sunt a se transporta, din teritorii ce sunt a se evapua, la nord respective la sud de linia de demarcațiune; cantitatea și calitatea materialului transportat precum și ubicațiunea nouă să se anunțe ministrului de război la secția 1/b.

Ministrul de interne.

Despăgubirile de război pentru ofițeri și subofițeri activi.

Ministrul de război a lășidat în cea mai mare parte despăgubirile de război pentru ofițeri și subofițeri activi, care se pot ridica dela oficial de dare pe lângă chitanță timbrată și cu provocare la numărul ordinațiunii ministeriale. Lista celor, cari vor primi despăgubiri se poate vedea la oficial de dare de stat în orele de oficiu. Cel, cari nu sunt luși în listă să fie cu paciență, căci în curând se va lichida despăgubiri la toți. Pe ofițeri și subofițeri, cari sunt absenți să-i avizeze despre lichidarea despăgubirii rudemile sau cunoscuții lor.

Distribuirea bifetelor de petrol.

Oficiul de alimentare arădenească comunică, că începând de *Marti* în 19 Nv. a. c. se vor distribui *bifete de petrol* pe baza legitimațiilor. Distribuirea se face începând cu numărul 3001 și 13001. Pentru fiecare familie se va da trei bifete; pentru familiile, cari nu și servitori, 4 bifete, iar perscanelor singuraticie li-se dă 2 bifete. Pentru fiecare bifet se capătă $\frac{1}{4}$ litru de petrol.

Negustorii români.

Cari doresc să adură spre vânzare în strălăile lor articole de alimentație, chibrite, lumânări etc. (preluate de Consiliul comunal dela formațiunile militare la discompanere) să se adreseze firmelor *Hessheimer și Tarlier*, de unde vor primi cantități proporționale cu cliențele lor.

Mulțămii.

Pentru fondul ziarului nostru au donat o-ni: *Sterie Mihaloica*, bancher K 200 *Teodor Christian*, zaraț „ 100 *George Misa*, stud-nt „ 6

Le exprimăm sinceră mulțămii.

Ad ministr ața.

Avia.

Pe baza ordinului ministrului de război Nr. 9207 - 1918 R. se aduce la cunoștință, că toți ofițerii activi și toți subofițerii inactivi — în caz că de preent nu ar avea împărășeală — să se înștiințeze în cazarma de jandarmerie din loc, cu atât mai vârtos, de oare-ce în caz contrar își vor pierde dreptul la pensziune și altă îngrzișe.

Necrolog.

Consistorial arhidiecezan cu adânc regret anunță, că *Luni*, în 29 Octomvrie (11 Noemvrie) a. c. s'a trecut la cele eterne mecenatele *Alexandru Lebu* mare proprietar în Sibiu, născut la 10 Noemvrie 1835 în comuna românească *Cacova* din cercul *Sălgei*, care, considerabila agoniseală a vieții sale laborioase a testat o biserică și neamului său ortodox din Transilvania și Ungaria; pentru scopuri culturale.

Înmormântarea s'a făcut *Miercuri*, în 31 Octomvrie (13 Noemvrie) a. c. în orele 2 p. m. din biserica catedrală, în cimitirul central.

„Wir Deutschen fürchten Gott, sonst Niemand auf der Welt.“ (Noi Nemții nu temem numai de Dumnezeu, de nime altul în lume).

Probabil, că Germanii își vor căuta un alt Gott.

Bătrânul lor D-zou, pe care îl invocă mereu ex-kaiserul, considerându-l ca pe un colaborator permanent și marele cartier general, a sfârșit prin a renunța la această onoare, judecând după rezultatele de acum.

Strada Castelului Nr. 28. **Nicolae Țințu**. Strada Castelului Nr. 28.

a luat în primire atelierul lui *Eugeniu Păcep* și execută tot felul de lucrări de lăcătușerie artistică, construcție și mașini. Instalează apaducte, odăi de baie, clozete, gaze serian, lumină electrică, sonerii, telefoane etc. Antreprenor de canalizări și încălziri centrale

Srijiniți meseriașii români!